

**Správa o činnosti, výsledkoch a podmienkach Centra pedagogicko –
psychologického poradenstva a prevencie Humenné
za školský rok 2016 / 2017.**

a, základné identifikačné údaje o CPPPaP:

1. Názov: Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, Mierová č.4, Humenné (ďalej len CPPPaP).
2. Adresa: 066 01 Humenné, Mierová č.4
3. IČO: 37945084
4. tel.: 057/ 775 06 27
5. e-mail: cpppp.he@mail.t-com.sk
6. Zriaďovateľ: Okresný úrad Prešov
7. Vedúci zamestnanci: PhDr. Agáta Sakalová - riaditeľka, psychologička CPPPaP menovaná do funkcie od 18. novembra 2004 doposiaľ
8. Poradné orgány CPPPaP: MŠ VV a Š SR, VÚDPaP Bratislava, OÚ Prešov, Združenie pracovníkov CPPPaP v SR.

b, údaje o klientele :

Počet klientov, ktorým bola poskytnutá odborná starostlivosť: **2884**

Počet vyšetrených klientov:

Evidovaní klienti noví: **1442**

Individuálna psychologická diagnostika: **1190**

Individuálna špeciálno-pedagogická diagnostika: **205**

Sociálna diagnostika: **28**

Skupinová psychodiagnostika: **246**

Počet klientov, ktorým bolo poskytnuté individuálne psychologické poradenstvo, špeciálno-pedagogické poradenstvo, terapia, rehabilitácia:

Spolu: **2884**

Psychologické poradenstvo: **537**

Špeciálno-pedagogické poradenstvo:	148
Sociálne poradenstvo:	60
Psychoterapia:	304
Liečebno-pedagogická terapia:	112
Socioterapia:	62
Reedukácia:	207
Sociálno-psychologický tréning :	31

Dôvody príchodu klientov do CPPP aP a iniciátori, žiadatelia o služby:

V dôvodoch príchodu nových evidovaných klientov na pracovisko dominovali: profesijná orientácia v počte **610**, školská zrelosť v počte **330** a problémy v učení v počte **281**. Osobnostné a psychické problémy tvorili počet **85**, poruchy vo vývine reči **52**, problémy v správaní **50**, disociálna činnosť v počte **15**, rodinné a iné dôvody tvoria počet **14** a sociálno-patologické javy **5**.

V porovnaní s minulým rokom sme zaznamenali nárast v odborných vyšetreniach nových klientov v počte o **138**, výraznejší narastajúci trend v bol v dôvodoch príchodu klientov do CPPP aP v oblasti profesijnej orientácie – nárast o 147 klientov, v oblasti dôvodov porúch vo vývine reči v počte o 25, v rodinných a iných dôvodov je trend bez výraznejšieho nárastu. V položkách dôvodov disociálna činnosť, sociálno-patologické javy a problémy v správaní v období posledných troch rokoch rokov zaznamenávame mierne narastajúci trend.

Z evidencie klientov podľa druhu školy dominovali v prípade nových klientov, tak ako po minulé roky, školy: spolu v počte **1395**, z tohto udávaného počtu boli vyšetrení klienti v **862** prípadoch zo ZŠ, v **339** prípadoch z MŠ a **191** zo SOŠ a gymnázií, pričom v porovnaní s minulým školským rokom sme zaznamenali výraznejší nárast odborných vyšetrení v rámci požiadaviek zo ZŠ v počte o **150**, klientov, požiadavky zo strany MŠ sú takmer identické s predošlým rokom (rozdiel v počte o 2 požiadavky viac ako v predošlom roku).

Ako žadatelia, iniciátori o služby dominovali v prípade nových klientov školy v počte **121** čo je v porovnaní z minulým školským rokom nárast v počte o **121**, rodičia v počte **227** a klient

sám v počte **55**. V **9** prípadoch boli iniciátormi príchodu do centra zdravotníckeho zariadenia, u **4** klientov súd a polícia, v počte **4** sociálny kurátor a v počte **6** výchovné zariadenia.

c, údaje o odbornomo-metodickej činnosti CPPPaP:

- v oblasti individuálnej činnosti s klientom (dieťa, žiak, rodič) a odborných konzultácií sa na pracovisku zrealizovalo spolu **2194** individuálnych činností-konzultácií s rodičmi a poskytli sme **1877** telefonických intervencií v rámci pomoci riešenia akútnej krízovej situácie klienta alebo poradenstva pre samotného klienta, event. rodiča,
- v oblasti skupinových činností so žiakmi sme zrealizovali **21** prednášok a besied pre žiakov ZŠ a SŠ so zameraním na riešenie situácií u žiakov s poruchami učenia a správania pri počte účastníkov **344**,
- odborní zamestnanci poskytli spolu **5** prednášok pre pedagógov a výchovných poradcov k problematike porúch učenia a k problematike žiakov so ŠVVP a začlenením, pri počte účastníkov **107**,
- v rámci metodickéj a vzdelávacej činností pre pedagógov a výchovných poradcov a koordinátorov sme uskutočnili **1** pracovný seminár so zameraním na problematiku násilia páchaného na deťoch a kurzy pre pedagógov, konkrétne so zameraním na možnosti zvládanie záťažových situácií v školskom prostredí spolu v počte **3 kurzy**,
- v školách (ZŠ, SŠ aj MŠ) sme zrealizovali spolu **1171** metodických návštev priamo v teréne škôl, čo je v porovnaní s uplynulým šk. rokom z hľadiska počtu o **245** viac, pri sumárnom počte účastníkov **1285**,
- v rámci odborných konzultácií pre iných odborníkov sme zrealizovali spolu **310** konzultácií pri účasti **499** účastníkov, čo je v porovnaní s minulým rokom z hľadiska počtu nárast odborných konzultácií, pričom z hľadiska odborných činností prevažovalo poradenstvo pre sociálnych kurátorov, sociálnych pracovníkov, školských psychologov, školských špeciálnych pedagógov, klinických a poradenských psychologov, pediatrov, neurológov, psychiatrov a advokátov,
- v oblasti osvetovej, informačnej a propagačnej činnosti sme publikovali odborný článok v dennej tlači a vystúpili v odbornom vstupe pre verejnosť v médiách,
- na pracovisku sme vytvorili v rámci ostatných odborných činností spolu **9** odborných podkladov pre výchovno-vzdelávacie plány v prípade začlenených žiakov,

- v rámci tvorby metodických materiálov sme vypracovali **14** nových metodických materiálov pre potreby pedagógov, rodičov a aj žiakov z oblasti špeciálnej pedagogiky a psychológie
- v rámci prieskumnej činnosti sme uskutočnili spolu **4** sociometrické prieskumy u žiakov 3. ročníkov Gymnázia sv. Cyrila a Metóda v Humennom, 3. ročníkoch SOŠ Humenné v oblasti sociálno - patologických javov – šikanovanie, agresivita, cieľom ktorých bolo predovšetkým skvalitnenie a nasmerovanie preventívnej činnosti a aktivít priamo v teréne týchto škôl; za účelom posúdenia spokojnosti poskytovaných služieb CPPPaP Humenné a zmapovania záujmov VP v rámci spolupráce s pracoviskom sme realizovali prieskum aj u výchovných poradcov ZŠ a SŠ.

d, údaje o počte zamestnancov a plnení kvalifikačného predpokladu odborných

zamestnancov:

Riaditeľka	1
Psychológovia	4
Špeciálny pedagóg	1
Sociálny pedagóg	1
Sociálny pracovník	1
Hospodársko-ekonomický zamestnanec	1
Spolu:	9

Kvalifikačný predpoklad odborných zamestnancov CPPPaP:

STUPEŇ VZDELANIA:

vysokoškolské vzdelanie v odbore psychológia – jednodborové štúdium	5
jednodborové- špeciálna pedagogika	1
vysokoškolské vzdelanie v odbore sociálna práca	2
úplné stredoškolské vzdelanie	1

e, údaje o ďalšom vzdelávaní odborných zamestnancov CPPPaP:

Zvyšovanie odbornej kvalifikácie psychológov, špeciálneho pedagóga a sociálneho pedagóga: Účasť na seminároch zameraných na psychoterapiu detí, psychodiagnostické nástroje vo vzťahu k exekutívnym funkciám, syndrómu CAN. Traja odborní zamestnanci pracoviska

ukončili špecializačné vzdelávanie v oblasti prevencie a jeden zo psychológov v oblasti kariérového poradenstva. Počet odborných podujatí, na ktorých sa zamestnanci pracoviska zúčastnili v rámci zvyšovania odborných spôsobilostí priamo na odborných seminároch a konferenciách dosahuje spolu **35**. Každý zo zamestnancov pracoviska využíva individuálnu formu vzdelávania t.j. samoštúdium. Odborní zamestnanci absolvovali 2 interné semináre, zorganizované a vedené riaditeľkou pracoviska so zameraním na problematiku psychodiagnostického procesu u žiakov so ŠVVP a marginalizovaných skupín klientely a problematiku dysfunkčných rodín. V rámci zabezpečenie komplexnej starostlivosti o klientov pracoviska realizujeme pravidelné kolokviálne interné stretnutia odborných zamestnancov k špecifikám diagnostického, psychoterapeutického procesu, reedukácií a poradenstva.

f, údaje o aktivitách a prezentácii CPPPaP na verejnosti, z toho :

1. počet prednášok a besied : a, pracovné semináre a prednášky pre pedagógov
koordinátorov a iných: **9**
b, prednášky-prevenia drogových závislostí a iných
sociálno-patol. javov: **93**, pri počte účastníkov **1696**.
2. počet výcvikov: a, výcviková skupina: **2**, pri počte účastníkov **33**
b, ucelené celoročné preventívne programy **60** (z toho - z hľadiska
trvania - sme realizovali 32 krátkodobých programov, 21
strednodobých a 7 dlhodobých programov).
3. tvorba metodických materiálov v počte **14** ks.

Aktivity CPPPaP v oblasti materských škôl:

V školskom roku 2016/2017 prebiehali individuálne psychologické a podľa potreby špeciálno-pedagogické vyšetrenia detí predškolského veku, pričom dominantnými dôvodmi boli aj v tomto školskom roku školská zrelosť, výchovné ťažkosti v MŠ, začlenenie detí a problémy v rečovom vývine. Celkový počet vyšetrených detí predškolského veku dosiahol počet **339**, čo z pohľadu hodnotenia ostatných rokov je záujem klientov o naše služby v uvádzanom kontexte počtom v priemere na rovnakej úrovni.

Tak ako každoročne aj v šk. roku 2016/2017 sme realizovali v MŠ mesta Humenné, psychologické vyšetrenie vo forme depistáže u 5. – 6. ročných detí so zameraním na školskú

pripravenosť a spôsobilosť, pričom v uplynulom roku našu ponuku prijali aj tri vidiecke MŠ (MŠ Kochanovce, Hankovce, Košarovce). Cieľom depistáže bol predovšetkým preventívny zámer t.j. predchádzať možným poruchám učenia a včas podchytiť psychický problém dieťaťa ešte pred vstupom do ZŠ. Depistáže sa zúčastnilo spolu **227** detí, čo je v porovnaní s uplynulým šk. rokom nárast o 26. Naším dlhodobým cieľom je podporovať talent a nadanie, z tohto dôvodu sa zameriavame v rámci depistáže aj na vyhľadávanie nadaných a talentovaných detí predškolského veku, pričom sme ku komplexnej psychodiagnostike na pracovisku odporučili po depistáži 12 detí. Na základe požiadania rodičov a škôl sme vykonali psychodiagnostiku za účelom posúdenia všeobecného intelektového nadania a posúdenia jazykových predpokladov spolu u 95 detí predškolského veku. Do tried pre deti so všeobecným intelektovým nadaním sme doporučili umiestniť spolu 20 detí.

Psychologická diagnostika v rámci posúdenia školskej zrelosti - počet: 127

Navrhnuté odklady školskej dochádzky:	54
Odporúčané predčasné zaškolenia:	4
Neodporúčané predčasné zaškolenie:	2

V rámci preventívnej špeciálno – pedagogickej starostlivosti v zmysle predchádzania porúch učenie a reči sme realizovali depistáž v 3 MŠ mesta Humenné a vo vidieckej MŠ Kamenica nad Cirochou, pričom súčasťou depistáže bola kompletná poradenská činnosť pedagógom a rodičom zo špeciálno- pedagogického pohľadu vrátane spracovania individuálnych odporúčaní v súvislosti so stimuláciou kognitívnych procesov dieťaťa v MŠ, súčasťou týchto odborných vstupov OZ pracoviska bolo aj vypracovanie pracovného materiálu pod názvom „Súbor rozvíjajúcich cvičení pre deti predškolského veku – 10 týždňový cyklus“. V 3 MŠ v Humennom realizoval špeciálny pedagóg pracoviska 3 preventívne programy určené rodičom, učiteľom a deťom so zameraním na prevenciu nesprávnej výslovnosti, rozvoja fonematického sluchu u detí všetkých vekových kategórii MŠ. V súvislosti s týmito aktivitami špeciálny pedagóg poskytol v rámci metodicko-odbornej pomoci pedagógom MŠ a rodičom pracovný materiál CPPPaP Humenné pod názvom: Ako predchádzať poruchám reči a učenia. Zároveň zrealizoval špeciálno-pedagogické poradenstvo pre rodičov detí. V oblasti prevencie sme učiteľkám MŠ poskytli námety a špeciálnym pedagógom spracované pomocné metodické materiály pod názvom: Hry a cvičenia zamerané na odstraňovanie

problémov vo výslovnosti, Cvičenia a hry pre rozvoj slovnej zásoby, Cvičenia a hry na rozvoj fonematického sluchu.

V uplynulom školskom roku sme ponúkali 3 preventívne programy z časovou dotáciou strednodobých programov preventívnych programov pre predškolákov s cieľom predchádzať poruchám učenia a reči, pričom tieto sme boli schopní vzhľadom k širokej náplni práce a personálnej poddimenzovanosti pracoviska (len 1 OZ s kvalifikáciou špeciálny pedagóg) realizovať len v 2 MŠ mesta Humenné.

Aj v školskom roku 2016/2017 sme tak ako po iné uplynulé roky venovali pozornosť komplexnej preventívnej psychologickkej starostlivosti deťom z marginalizovaných skupín a deťom zo sociálne znevýhodneného prostredia týchto skupín pred ich vstupom do ZŠ, spojenej s psychologickým poradenstvom pre rodičov a pedagógov týchto detí - počet vyšetrených: **45**. Pričom za pozitívum považujeme opätovné zriadenie nultého ročníka v ZŠ v prímestskej lokalite Podskalka, kde sme odporučili umiestniť spolu **15** detí a do nultého ročníka v ZŠ s MŠ Zbudské Dlhé spolu **10** detí.

V 4 MŠ mesta Humenné a v jednej vidieckej sme realizovali dlhodobý preventívny program - psychologické skupinové aktivity pod názvom „Nezbedná opička Kika sa učí byť lepšou“ a „Bublíny“. Tieto sme realizovali priamo v MŠ a u detí v prípravných ročníkoch. Cieľom programov bola prevencia patologického správania a stimulácia prosociálnosti (vzájomnej empatie, vzájomnej spolupráce, primeranej komunikácie). Na spôsob realizácie a obsahový kontext programov dostávame už niekoľko rokov pozitívne ohlasy zo strany pedagógov MŠ, ale aj rodičov. Ďalším z nami ponúkaných programov realizovaným v MŠ bol preventívny program súvisiaci so zameraním na problematiku návykových látok, tento vedíme pod názvom „**Zdravé pľúca**“, kde bolo našim cieľom hravou formou poukázať u detí na možnosti predchádzania problémovým situáciám, budovať odmietavý postoj voči návykovým látkam a zdôrazniť potrebu zdravého spôsobu života a tým sa podieľať na stimulácii a podpore duševného zdravia detí. Programy spracovali, odborne pripravili a viedli psychologičky nášho pracoviska. Štvrtým programom, ktorý sme realizovali v jednej MŠ mesta Humenné bol program určený pre predškolákov, cieľom ktorého bolo stimulovať a napomôcť rozvíjaniu sluchovej percepcie, jemnej a hrubej motoriky predškolákov a zároveň

informovať učiteľov o možnostiach ako využívať bežné aktivity v MŠ pre zlepšenie percepcie, jemnej motoriky detí a tým predchádzať možným problémom v oblasti učenia u budúcich prvákov v ZŠ .

V šiestich MŠ mesta Humenné a jednej vidieckej MŠ sme realizovali psychologmi a špeciálnym pedagógom aktivity smerom k rodičom vo forme besied a prednášok v počte 6 so zameraním na prevenciu porúch učenia a reči, na prípravu dieťaťa na vstup do ZŠ s pohľadom špeciálno-pedagogickej problematiky, školskej zrelosti a kognitívnej a emocionálnej-sociálnej zrelosti dieťaťa. Učiteľkám MŠ bolo poskytnutých spolu **52 metodických, odborných konzultácií**.

V rámci odborno-metodicko-konzultačnej činnosti a preventívnej činnosti ponúkame každoročne materským školám nami vypracované aktivity vo forme ponuky tzv. „ponukových listov“ s psychologickou a špeciálno-pedagogickou problematikou zameranou na oblasť školskej zrelosti event. pripravenosti dieťaťa na vstup do školy, tém k nadaniu a talentu detí, porúch správania a agresivity detí predškolského veku, prosociálneho výchovného štýlu a problematiky riešenia záťažových životných a pracovných situácii - t.j. predchádzaniu syndrómu vyhorenia u učiteľov, ďalej k náprave výslovnosti v oblasti reči. Priame skupinové programy pre deti pod názvami: **„Bublíny – výchova k priateľskému a ústretovému jednaniu“**, **„Nezbedná opička Kika sa učí byť lepšou“**, **„Zdravé pľúca“**, **„Cvičenia a hry zamerané na rozvoj sluchového vnímania, pamäte a pozornosti, myslenia a reči, jemnej motoriky“**, **„Správajme sa k sebe slušne“**, **„Rozcvičím si zápästie“**, ako aj ďalšie so špeciálno-pedagogickou problematikou.

Vo všetkých MŠ sú k dispozícii nami vypracované **metodicko-informačné materiály** určené učiteľkám, rodičom detí navštevujúcich MŠ, ale aj širšej verejnosti pod názvom: **„Rodičom predškolákov alebo čo má vedieť budúci prvák“**, **„ Ako dieťa naučiť pevnej a dôslednej disciplíny“**, **„Ako pomôcť dieťaťu s enurézou“**, **„Zajakáva sa Vaše dieťa ?“**, **„Trest a kladná spätná väzba vo výchove dieťaťa“**; **„Cvičenia jemnej motoriky“** a **„Rodič má právo na...“**, **„Čo by mal vedieť budúci prváčik“**, **„Ako pripraviť dieťa pre vstup do prvej triedy“**; **„Ako naučiť dieťa čítať a písať v predškolskom veku“**. Pripravenosť predškoláka pre vstup do školy z pohľadu špeciálno-pedagogického“, **„(Psychogénne) Bolesti...“**, **„Mama, otec, poďte**

sa hrať“, „Matematické predstavy – nápady, hry zamerané na rozvíjanie číselnej spôsobilosti,“ „Logopedické cvičenia fonematickej diferenciacie“, „Rozvíjanie zaostávajúcich funkcií a procesov učenia“; „Jemná motorika“, „Odporúčania pre prácu so špecifickými poruchami učenia“, „Rady pre dobrý spánok dieťaťa“, „Detský strach“, „Zajakávanie u detí“, „Cvičenie fonematického sluchu, analýzy a syntézy“, „Ako predchádzať poruchám reči a učenia“, „Narušená komunikačná schopnosť u detí.“ Tohto roku k nim pribudol ďalší pod názvom „Súbor rozvíjajúcich cvičení pre deti predškolského veku“.

O naše služby v rámci pomoci riešenia psychických problémov detí predškolského veku požiadali aj Krízové stredisko v Humennom, Detský domov v Humennom, charitatívne inštitúcie, ÚPSVaR, ktorým odborní zamestnanci CPPPaP poskytujú už dlhoročne psychologickú, špeciálno-pedagogickú a sociálnu diagnostiku, vypracúvajú odborné vyjadrenia, správy z vyšetrení, realizujú v tíme alebo individuálne poradenstvo, event. odborné konzultácie a podľa potreby aj iné formy pomoci vo forme terapie, reedukácie alebo dlhodobého poradenstva.

Aktivity CPPPaP v oblasti základných a stredných škôl:

V školskom roku 2016/2017 prebiehali komplexné individuálne psychologické a špeciálno-pedagogické vyšetrenia žiakov škôl (bližšie vid'. časť predmetnej správy bod b, údaje o klientele), spolu s koncipovaním odborných nálezov a odporúčaní, psychologickým, pedagogickým poradenstvom a sociálnym poradenstvom, psychoterapiou a reedukáciou pričom tieto služby centra tvoria najfrekvencovanejšiu oblasť činnosti pracoviska.

Počet vyšetrených klientov podľa druhu školy, zariadenia.:

– ZŠ: I.stupeň:	295
II.stupeň:	567
– Gymnázia:	115
– Stredné odborné školy:	76
– Špeciálne ZŠ, SOU,OU a praktické školy:	0

Z hľadiska počtu žiadosti o odborné diagnostické vyšetrenia klientov sme v porovnaní z minulým školským rokom zaznamenali výrazný nárast požiadaviek škôl v rámci iniciovania vyšetrenia v počte o **150** požiadaviek na vyšetrenie.

V rámci odbornej starostlivosti o začlenených žiakov špeciálny pedagóg realizoval pravidelné odborno-metodické konzultácie a participoval vo všetkých ZŠ v meste a v obciach v okrese Humenné ako aj v SOŠ a gymnáziách na vypracovaní podkladov pre IVVP, pričom vypracoval spolu 9 odborných podkladov pre výchovno-vzdelávacie plány; podieľal sa na schvaľovaní správnosti IVVP i spôsobe výučby vo všetkých ZŠ mesta Humenné, podľa požiadaviek aj na vidieckych ZŠ a na všetkých SOŠ a gymnáziách mesta Humenné; zúčastňoval sa poradných zborov v školách pri prehodnocovaní spôsobu výučby integrovaných žiakov v rámci tímu riaditeľ- rodič - vyučujúci. Vychádzajúc z vízie skvalitňovania našich služieb vo vzťahu k službám škole a ku klientovi máme k dispozícii vypracovaný vzorový individuálny výchovno – vzdelávací program slúžiaci pre potreby pedagógov.

Špeciálny pedagóg CPPPaP bol aktívne účastný na pedagogických radách aj v súvislosti s riešením problémov žiakov s problémami v učení, u ktorých po vyšetrení nebol daný návrh na ich začlenenie. Zúčastňoval sa pracovných konzultácií s učiteľmi žiakov so ŠVVP pred celoslovenským testovaním žiakov 9. ročníka a metodicky viedol žiakov s chronickými ochoreniami, ktorí boli oslobodení od povinnosti dochádzať do školy (počet 3 žiaci). Zúčastnil sa vedenia žiakov zaradených do tretej skupiny obmedzenia na písomných maturitných skúškach, pričom zároveň vystupoval v roli konzultanta pri ústnych a písomných maturitách na stredných školách.

V rámci preventívnych aktivít v súvislosti so zlepšením motivácie k učeniu, sme realizovali špeciálnym pedagógom pracoviska preventívne aktivity vo forme skupinových činností pre žiakov I. stupňa v troch ZŠ mesta Humenné pod názvom: „**Hry a cvičenia podnecujúce rozvoj zmyslového vnímania**“, „**Hry a cvičenia podnecujúce rozvoj myslenia, pamäte a pozornosti**“, „**Práca v skupine s integrovanými žiakmi.**“

Tak ako v predchádzajúcich rokoch aj v uplynulom minulom šk. roku realizoval špeciálny pedagóg na niekoľkých ZŠ mesta Humenné v rámci depistáže, vyšetrenia žiakov, u ktorých učitelia udávali problémy v učení a následne k týmto poskytol konzultačno-metodickú pomoc a terapeuticko-reedukačných možnosti a návrhy.

Aj v šk. roku 2016/17 sme venovali pozornosť lokalitám s vyšším zastúpením žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia a žiakom z etnických minorít, kde priamo v škole a aj na pracovisku sme realizovali psychodiagnostiku a poskytovali psychologické a špeciálno-pedagogické poradenstvo tak rodičom, ako aj pedagógom, spolu: v počte **31** žiakov, **74** rodičov a **8** učiteľov a zároveň sme spracovali pre všetkých zúčastnených správy z odborných vyšetrení, pričom našim dlhodobým zámerom je týmto splniť nielen požiadavky, ktoré od nás očakávajú pedagógovia ale aj samotný klient event. rodičia týchto žiakov/detí.

Na základe požiadavky jednej ZŠ v meste Humenné, ktorá dlhodobo vo svojom školskom systéme podporuje rozvoj športového talentu sme v rámci identifikácie športového talentu realizovali psychodiagnostiku v počte 23 nových klientov - žiakov. Za týmto účelom sme psychologicky vyšetřili, spracovali odborné správy z vyšetření a zrealizovali aj odborné konzultácie a špecifické psychologické poradenstvo s rodičmi a pedagógmi školy, pričom samotné psychologické poradenstvo bolo zamerané aj na možnosti rozvíjania psychickým potencialít týchto žiakov akými sú napr. motivácia výkonu, konatívno-emocionálna zložka žiaka a športový výkon a ďalšie.

V rámci starostlivosti o profesijný a kariérny vývin žiaka/študenta sme ponúkali základným školám, gymnáziám a SOŠ nami vypracovaný „**Program kariérneho poradenstva**“, o ktorý prejavili záujem štyri školy mesta Humenné a dve gymnázia, v rámci uvádzaného programu sme zrealizovali v prvej etape skupinovú psychologickú diagnostiku u 136 žiakov 8. ročníkov ZŠ, u 88 študentov druhých a tretích ročníkov gymnázií v Humennom, pričom súčasťou druhej etapy boli nielen individuálne konzultácie a psychologické - kariérne poradenstvo pre žiakov, študentov a ich rodičov, ale aj ponuka možnosti rozšírenej individuálnej psychodiagnostiky, event. dlhodobého psychologického poradenstva /psychoterapie v závislosti od individuálnych potrieb klienta.

Pedagógom, výchovným poradcom, koordinátorom prevencie, asistentom bolo poskytnutých v CPPP a na školách spolu **1784** metodických konzultácií, z toho bolo priamo v teréne školy v rámci metodických návštev na školách realizovaných 1481 konzultácií. Odborní zamestnanci participovali aj na vzdelávaní pedagógov vo forme prednášania event. prac. workshopov, pričom sme zrealizovali spolu **5** prednášok so zameraním na tématické okruhy predchádzania porúch správania a učenia, širokého spektra problematiky žiakov so ŠVVP a procesu integrácie ako spôsobu vzdelávania, vzdelávania týchto žiakov, potrebnej dokumentácie pre týchto žiakov a členenia špecifických porúch učenia.

V troch **stredných školách** sme participovali na vzdelávaní pedagógov a viedli tieto formou skupinových aktivít a zážitkových blokov so zameraním na možnosti a spôsoby zefektívnenia komunikácie, riešenia konfliktov a zvládanie záťažových situácií.

Sme aktívni v ponuke supervízie pre pedagogických zamestnancov, pričom v uplynulom roku nás o tieto služby oslovilo spolu **34** záujemcov z radov učiteľov.

K doposiaľ už vypracovaným metodicko-informačným a propagačným materiálom pracoviska určeným pedagógom škôl ale aj širšej verejnosti sme spracovali v uplynulom školskom roku niekoľko ďalších so zameraním na podporu zdravého psychického vývinu žiakov a na možnosti výchovných vstupov a metód vo vzťahu k žiakovi /dieťaťu.

V rámci prevencie sociálno-patologických javov sme v oblasti preventívnych aktivít zrealizovali pre žiakov ZŠ a študentov SOŠ a gymnázií spolu **93** prednášok prevažne formou besied alebo zážitkových blokov spojených s psychologickými aktivitami k tématickým okruhom prevencie sociálnej patológie: agresivita a šikanovanie, extrémizmus a predsudky, kyberšikanovanie, prevencia sexuálneho zneužívania, obchodovanie s ľuďmi. K tématickým okruhom rozvoja osobnosti sme uvádzané aktivity zamerali na nasledujúce okruhy: psychologické aspekty voľby povolania, motivácia výkonu, postoje k učeniu, problémy s pozornosťou žiakov, úskalia dospievania a sexuálny vývin, pubescencia- rozdiely a prelínanie mužského a ženského sveta, zvládanie stresu a záťažových situácií, komunikačný proces, konflikty a ako ich riešiť, zdravý životný štýl. Pričom celkový počet účastníkov bol zo strany žiakov a študentov **1696**. V porovnaní so šk. rokom 2015/2016 sme

sa zamerali intenzívnejšie na účinnejšiu formu prevencie t.j. realizáciu preventívnych programov takže počet prednášok sme oproti predchádzajúcemu roku znížili o 30.

V oblasti primárnej drogovej prevencie a prevencie iných sociálno-patologických javov sme zrealizovali spolu **60 preventívnych programov**, z ktorých bolo realizovaných **20 v SOŠ** a gymnáziách, **32 programov v ZŠ** a **7 programov v MŠ**. Trvanie programov z časového hľadiska bolo nasledujúce: dlhodobých programov 7, strednodobých programov 21 a 32 krátkodobých programov.

V priebehu školského roka odborní zamestnanci pracoviska (psychológovia a sociálny pedagóg) realizovali preventívne programy a sociálno-psychologické výcviky pre žiakov ZŠ a SOŠ a v gymnáziách priamo v teréne škôl, dopyt sa nám podarilo naplniť len čiastočne konkrétne sme naplnili požiadavky vo všetkých školách mesta Humenné redukciou programov realizáciou jedného alebo dvoch a požiadavky vidieckych škôl sme naplnili taktiež čiastočne v troch ZŠ. Zameranie programov smerovalo k prevencii drogových závislostí, zneužívaniu návykových látok, prevencii agresivity a šikanovania, obchodovania s ľuďmi, prevencii intolerancie, rasizmu a xenofóbie. V preventívnych programoch sme sa zameriavali aj na rizika dospievania, podporu zdravého životného štýlu, optimalizácie vzťahov v školskej triede so zameraním na sebaopoznávanie, komunikáciu a konflikty, systém učenia a výchovu k manželstvu a rodičovstvu.

Preventívne programy boli určené pre žiakov 5. 7. 8. a 9. ročníkov pod názvom „Prevencia látkových a nelátkových závislostí – tabak“ „Prevencia látkových a nelátkových závislostí – alkohol“, „Keď sa drogy stanú prioritou“. V jednej ZŠ mesta Humenné sme v nadväznosti na predchádzajúci školský rok pokračovali v realizácii dlhodobého rovesníckeho „PEER programu“. Ďalšie z preventívnych programov boli zamerané na podporu zdravého životného štýlu, preferenciu zdravého a aktívneho využívania voľného času a hľadania alternatívnych spôsobov postoja k drogám, Program bol určený pre žiakov 5. a 6. ročníkov v ZŠ a k jeho realizácii došlo v jednej ZŠ na vidieku. Psychológovia pokračovali v jednej zo ZŠ v meste Humenné vo všetkých 5. ročníkoch školy v dlhodobom preventívnom programe, ktorý sa nám v praxi osvedčil a evidujeme ho pod názvom „Atmosféra v našej triede“, pričom cieľom tohto preventívneho programu bol rozvoj osobnosti žiakov v oblasti sebaopoznávania, išlo aj o

posilňovanie protektívnych faktorov detskej osobnosti, o percipovanie a poznávanie emócií a ich vplyvu na konanie v rámci interakcie a sociálnych vzťahov v triede a rozvoj komunikačných zručností a spôsobilostí ako aj komunikácie s učiteľmi.

Tri školy v meste Humenné si z našej ponuky vybrali preventívne programy určené žiakom 8. a 9. ročníkov so zameraním na vzťahy v rodine, partnerské a manželské vzťahy, úskalia dospievania a prevenciu rizikového správania v sexuálnej oblasti, ktorý sme realizovali v rovine strednodobého programu formou skupinových aktivít. Skupiny žiakov viedli v tejto oblasti erudovaní psychológovia pracoviska a vypracovali tieto programy pod názvom: „Partnerské vzťahy“ a „Riziká dospievania“, „Život dospievajúceho dievčaťa“. Vo všetkých 5. ročníkoch troch Humenských škôl a jednej videckej škole sme realizovali krátkodobý program pod názvom **„Aj učiť sa je potrebné naučiť“**, pričom cieľom tohto programu bolo pomôcť žiakom nájsť taký systém v učení sa novým poznatkom a v organizácii vlastného času tak, aby sa dokázali učiť efektívne a rýchlo.

V tomto školskom roku sme sa zameriavali aj na preventívne aktivity určené pre žiakov v nižších ročníkoch v ZŠ, pričom o tieto aktivity prejavili záujem 4 ZŠ, v ktorých sme tieto realizovali v 3. a 4. ročníkoch pod názvom „Nelátkové závislosti“, pričom ďalšou výcvikovou skupinou boli žiaci 3. ročníkov, s ktorými sme realizovali aktivity so zameraním na antistresový program a relaxácie.

V 5. a 6. 7. ročníkoch piatich škôl mesta Humenné sme realizovali krátkodobé preventívne programy a dve výcvikové skupiny so zameraním na prevenciu agresie, šikany a rizík vo vzťahu ku kyberšikanivaniu. Pre žiakov ZŠ máme zároveň vypracovaný aj informatívno-metodický materiál zameraný na prevenciu šikanovania a kyberšikany, tento je žiakom a aj pedagógom k dispozícii priamo v teréne škôl a na našom pracovisku.

Tak ako v predošlých rokoch aj v šk. roku 2016/2017 sme venovali prostredníctvom psychológov odbornú starostlivosť aj žiakom **v triedach pre intelektovo nadaných žiakov**, kde sme realizovali v 1. a 4. ročníkoch ZŠ na Hrnčiarskej ul. v Humennom celoročný sociálno-psychologický výcvik určený žiakom týchto tried, vypracovaný psychológom centra pod názvom **„Priateľská trieda“ a „Presad'me sa zdravo“**, cieľom ktorých bolo

posilňovanie protektívnych faktorov detskej osobnosti, zefektívnenie oblasti sebapoznávania, pozitívneho oceňovania spolužiakov, rozvíjanie kooperácie, zlepšenie vzťahov medzi jednotlivými triedami. Súčasťou tohto programu bolo aj doplnenie sociometrie zameranej na sociálnu klímu a vzťahy v 4. A triede, s vypracovaním grafických a praktických výstupom samotným psychológom pracoviska s cieľom dopomôcť riešiť problémy vzťahov a vylepšiť klímu v triede s využiteľnosťou v dennej praxi učiteľa tejto triedy. V 1.A triede sme realizovali program, ktorý patrí v rámci našej ponuky k novším, pod názvom **„Zdravý vývin“ a „Múdra sovička“**, pričom v týchto programoch si psychológovia kládli za cieľ pomôcť nadaným žiakom adaptovať sa na nové školské prostredie, posilňovať empatiu, vzájomný rešpekt a úctu k učiteľom a spolužiakom a posilňovať emocionálnu zrelosť žiakov a kreativitu žiakov.

V rámci týždňa boja proti drogám sme v mesiaci november boli aktívni priamo v teréne jednej z vidieckych škôl (ZŠ Kamenica nad/Cir.), kde psychológovia prednášali a viedli workshopy, zážitkové bloky a besedy z oblasti primárnej drogovej prevencie vo všetkých 5.-9. ročníkoch .

Vo všetkých SOŠ v meste Humenné sme realizovali špecifické programy so zameraním na prevenciu nezamestnanosti a kariérové poradenstvo, pričom východiskami programu boli programy POPI Slovensko a Svet práce, išlo o krátkodobé programy a strednodobé programy, ktoré realizoval sociálny pedagóg v 2.-3. ročníkoch vo všetkých SOŠ mesta Humenné pod názvom **„Navigácia k povolaniu I, II“**, **„ Ako byť úspešný“**, **„Ako byť úspešný v remeslách“**, **„Ako byť úspešný pri vstupe do života“**, **„Svet práce – navigácia k povolaniu“**. Naším cieľom bolo podporiť kariérny rast a vývin študentov, pomôcť im v rozhodovaní sa v rámci perspektívneho štúdia alebo zamestnania sa. V oblasti prevencie sociálno-patologických javov sme si kládli za cieľ realizovať v SOŠ aj preventívne programy zamerané na elimináciu násilia, prevenciu intolerancie, rasizmu a xenofóbie ako aj prevenciu zameranú na riziká vyplývajúce z kontextu problematiky obchodovania s ľuďmi, jednotlivé preventívne programy sme realizovali so žiakmi 1. 2. a 3. ročníkov SOŠ, pri tvorbe programov sme vychádzali zo skúseností získaných z výcvikov, z prvkov sociálno-psychologického výcviku a akreditovaných programov, pričom išlo o krátkodobé a strednodobé programy. V rámci výchovy k manželstvu a rodičovstvu sociálny pedagóg

realizoval v 2. a 3. ročníkoch SOŠ a gymnáziách programy v rámci výchovy k manželstvu a rodičovstvu pod názvom „**Ako sa utvára láska**“, „**Krok za krokom**“ a stimulačné programy na rozvoj osobnosti so zameraním na nácvik komunikačných zručností a schopností posilňujúcich sebapecpciu a empatické cítenie. Vo všetkých SOŠ a gymnáziách v meste Humenné sme realizovali programy zamerané na primárnu drogovú prevenciu pod názvom **Vieme, že...**“ a „**Umenie povedať nie,**“ realizované sociálnym pedagógom nášho pracoviska.

V 3. ročníkoch vo všetkých SOŠ a Gymnáziami v Humennom sme priebežne realizovali sociálnym pedagógom **depistáže** so zameraním na oblasť prevencie sociálno-patologických javov, konkrétne sociometrický prieskum v oblasti postojov k šikanovaniu, agresivite a zvládania záťažových situácií. Následne sme zistenia konzultovali s výchovným poradcom školy a koordinátorom prevencie, event. sociálny pedagóg zrealizoval v závislosti od individuálnych zistení a potrieb sociálne poradenstvo priamo so študentmi, rodičmi a učiteľmi na našom pracovisku alebo priamo v teréne škôl.

Každoročne ponúkame aktivity CPPPaP všetkým ZŠ a SOŠ a gymnáziám aj formou nami spracovaných tzv. „Ponukových listov“, v ktorých sú zakomponované ponuky našich aktivít, besied, programov a výcvikov. Z tejto bohatej ponuky si majú možnosť pedagógovia ale aj žiaci a študenti podľa potreby a záujmu vybrať a osloviť nás o ich realizáciu. Aktivity ako aj ďalšie informácie k činnosti pracoviska zverejňujeme a sprístupňujeme aj na webovom sídle nášho pracoviska.

Aktivity CPPPaP smerom k rodičom:

O služby centra požiadalo v prípade nových klientov spolu **227 rodičov** ako samostatných žiadateľov, čo je v porovnaní s uplynulým rokom takmer identické číslo, pričom za uplynulých 5 rokov sme zaznamenávali každoročne narastajúci trend. Rodičia žiadali o služby v rámci psychodiagnostiky a špeciálno-pedagogickej diagnostiky spolu s požiadavkou o vypracovanie odborných posudkov - písomných správ z vyšetrení, ďalej žiadali o odborné poradenstvo a rady pri problémoch v oblasti výchovy, učenia ich detí i rodinných vzťahov a rodinných problémov. V prípade **153** rodičov išlo o samostatné odborné činnosti

psychológov (dlhodobejšie poradenstvo individuálne a rodinné event. psychoterapia rodiny). V prípade 2 rodín sa realizovalo kompletne rodinné psychologické poradenstvo a rodinná psychoterapia. Celkový počet poskytnutých odborných konzultácií spojených v závislosti od potrieb klienta s psychologickým, špeciálno-pedagogickým a sociálnym poradenstvom činil **2194**, telefonických konzultácií, vrátane krízových intervencií evidujeme pre rodičov v počte **1390**.

V rámci preventívnej činnosti odborní zamestnanci viedli spolu **12 prednášok pre rodičov** detí MŠ, ZŠ s tematickými okruhmi zameranými na prevenciu porúch učenia, porúch správania, školskej zrelosti a pripravenosti predškoláka pre vstup do školy.

V CPPPaP máme pre rodičov k dispozícii niekoľko **nami vypracovaných informačno – metodických materiálov** k psychologickým a špeciálno-pedagogickým okruhom, pričom niektoré z nich sú prístupné aj priamo v školách a na web sídla centra. V šk. roku 2016/17 sme sa zamerali na rady pre rodičov ako vychovávať dieťa, organizovať čas a kedy a akým spôsobom určovať hranice event. pravidiel vo vzťahu k správaniu sa dieťaťa v závislosti od veku. Uvádzame názvy niektorých z nich: „**Každé dieťa potrebuje mantinely**“, „**Ako oceniť dieťa**“, „**Niektoré výchovné prehrešky**“, „**Buďte priateľom svojho dieťaťa**“ a ďalšie.

Aktivity a formy spolupráce s výchovnými poradcami a koordinátormi prevencie:

Odborní zamestnanci CPPPaP spolupracujú pravidelne s výchovnými poradcami formou individuálnych konzultácií na pracovisku alebo priamo v teréne škôl. Uskutočnili sme spolu **1171** metodických konzultácií priamo v teréne škôl, tieto boli v prevažnej väčšine prepájané s metodicko-odbornými konzultáciami nielen s triednymi učiteľmi ale aj s výchovnými poradcami a koordinátormi prevencie. Východiskom týchto metodických konzultácií boli predovšetkým zistenia z psycho-diagnostickej a špeciálno-pedagogicko-diagnostickej činnosti, obsahom poradenstva boli návrhy riešenia problémov žiakov podľa ich individuálnych potrieb, išlo predovšetkým o žiakov so ŠVVP, žiakov s poruchami emócií a správania, pričom konzultácie boli zamerané aj na potreby a možnosti škôl k ponúkaným preventívnym aktivitám pracoviska a možnosti ich realizácie priamo v teréne škôl so

zdôvodnením cieľa prevencie ako aj k analýze výstupov získaných z realizácie tejto preventívnej činnosti a následnej aplikácie týchto do praxe škôl.

V oblasti ďalších odborných činností pracoviska sme ponúkli a zorganizovali pracovný seminár pre výchovných poradcov ZŠ z okresu Humenné a škôl mesta Humenné a pracovný seminár pre výchovných poradcov SOŠ a gymnázií. Zameranie pracovného stretnutia sme orientovali na problematiku ochrany detí pred násilím, s cieľom poukázania na možnosti efektívneho riešenia situácie dieťaťa v jeho prospech, pričom lektorujúcimi hosťami na seminári boli - vedenie ÚPSVaR Humenné, psychológovia pracoviska s dlhoročnými skúsenosťami v oblasti násilia páchaného na deťoch. Na seminári sme poskytli výchovným poradcovi nami vypracovaný metodicko-informačný materiál so zameraním na problémové správanie žiakov a agresivitu.

Formy spolupráce s inými inštitúciami:

V uplynulom školskom roku sme sa podieľali na odborno-konzultačnej činnosti v prípade nových klientov pre iných odborníkov event. iné inštitúcie spolu v počte 46 odborných vstupov, išlo predovšetkým o poradenstvo.

Pracovisko – CPPPaP Humenné má vybudovanú dlhoročnú spoluprácu s ÚPSVaR v Humennom predovšetkým v oblasti psychologickej starostlivosti o detí s poruchami správania, pričom dominantnými v uplynulom školskom roku boli žiaci so sklonom k záškoláctvu a šikanovaniu a agresivite ako aj deti v NRS. Poskytovali sme psychologickú starostlivosť aj deťom s osobnostnými problémami a problémami v oblasti učenia a tým, ktoré vyrastajú v disharmonických resp. dysfunkčných rodinách. Zrealizovali sme psychodiagnostický proces spojený s poradenstvom v prípade **4 nových klientov a 16 klientov**, ktorí sú v našej dlhodobej starostlivosti. Odborné psychologické služby vo vzťahu k dysfunkčným rodinám, event. rozpadajúcim sa rodinám vrátane poradenstva a výchovných prístupov k deťom sme zrealizovali v počte **14 nových klientov**. So sociálnymi kurátormi a sociálnymi pracovníkmi sme priamo na našom pracovisku zrealizovali spolu **25 konzultácií** spojených s poradenstvom. O naše služby nás požiadalo Krízové stredisko pre rodiny a deti v Humennom a Detský domov Humenné, kde sme poskytli odborné služby vo forme psychodiagnostiky a psychologického poradenstva u **6 nových klientov**.

O služby nás žiadalo ako každoročne aj Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Humennom, pre ktoré sme v prípade **4 nových klientov** a v **3** už evidovaných klientov zrealizovali komplexnú psychodiagnostiku s jej analýzou a odbornými vyjadreniami a návrhmi ako efektívne pomôcť riešiť situáciu dieťaťa.

Dlhodobu spolupracujeme so zdravotníckymi zariadeniami, pričom dominantní sú pediatri, ktorí nás žiadajú o psychodiagnostiku a aj poradenstvo, potom sú to klinickí psychológovia a psychiatri, neurológovia (spolu diagnostikovaných **19 nových klientov a 15 opakovaných**). O služby t. j. odborné vyjadrenia nás žiadajú aj súdy (**3 už evidovaní klienti**). Spolupracujeme dlhoročne s mimovládnyimi inštitúciami, napr. OZ „Slniečka“ predovšetkým v prípadoch obetí fyzického a psychického násillia, ako i v prípadoch zneužívaných detí a detí umiestnených v sociálnom zariadení a detskom domove. Poradenské služby CPPPaP využíva i charitatívne centrum pre deti a mládež v Humennom.

Máme vybudovanú spoluprácu so samosprávou miest a obcí. Spolupracujeme s Centrom špeciálno-pedagogického poradenstva v Humennom, ako i s CPPPaP na území SR. Spolupracujeme so školskými psychológmi ZŠ v meste Humenné a školským psychológom Gymnázia arm. gen. L. Svobodu v Humennom, s ktorými participujeme na spoločných preventívnych aktivitách, na psychologických intervenciách priroritne u žiakov s poruchami správania a v prípade začlenených žiakov.

Dlhodobu spolupracuje so Školským úradom MÚ v Humennom v rámci riešenia psychohygieny a duševného zdravia detí a žiakov.

Iné aktivity zamerané k prezentácii pracoviska na verejnosti:

Máme už niekoľko rokov vypracovaný prezentačný materiál k propagácii, zviditeľňovaniu služieb a činnosti pracoviska (CPPPaP Humenné), k dispozícii máme množstvo **odborných informačno-metodických materiálov** vlastnej produkcie, vhodných pre rodičov, učiteľov ale aj širšiu verejnosť. Uvádzame niekoľko novších pod názvami: „Cvičenia jemnej motoriky“, „Biofeedbacková a neurofeedbacková terapia“, „Trest a kladná spätná väzba vo výchove dieťaťa“, „Viete riešiť konflikty?“, „Šikanovanie“, „Zlepšime si pamäť“ a „Navigácia k povolaniu“, „Nekľudné, živé, neposedné dieťa“, „(Psychogénne) Bolesť...“,

„Ako rozpoznať dyslexiu dieťaťa“, „Logopedické cvičenia fonematickej diferenciácie“, „Matematické predstavy“, „Ako rozpoznať dyslexiu dieťaťa“, „ Rady pre dobrý spánok dieťaťa“, „Detský strach“, „Zajakávanie u detí“, „Cvičenie fonematického sluchu, analýzy a syntézy“, 10 rád ako zvládnuť dyslexiu“ a ďalšie. V školskom roku 2016/2017 pribudli k už udávaným: „Budte priateľom svojho dieťaťa“, „ Domáce práce pre deti podľa veku“, „Problémové správanie v škole, agresívny žiak, agresívny rodič „Narušená komunikačná schopnosť u detí“ a zopár ďalších. Inovovali sme nami spracovaný poster k informáciám k našej ponúkanej aktivite v oblasti supervízie.

Pre potreby verejnosti event. potenciálnych a reálnych klientov, máme k dispozícii informácie na web sídle pracoviska, ktoré vo výraznej miere prispievajú k prezentácii a zviditeľňovaniu služieb a aktivít pracoviska.

Sme aktívni v tvorbe a realizácii preventívnych programov v oblasti kariérneho poradenstva, prevencie sociálno-patologických javov, prevencie porúch učenia a porúch reči, ponúkame stimulačné programy osobnostného sebarozvoja a antistresové programy, pričom k programom v posledných dvoch rokoch pribudli ďalšie programy pod názvom „ Synchronizovaný vývin“, „Konflikty v našej triede“, „Škola druhý domov“, „ Tešíme sa do školy“, „Aj učiť je potrebné naučiť sa“. Uvedené preventívne aktivity sú súčasťou každoročnej ponuky v rámci preventívnej činnosti pracoviska školám, rodičom a žiakom.

Sme jednou z inštitúcií, ktorá participuje a spolupracuje s ÚPSVaR v Humennom v rámci koordinácie ochrany detí pred násilím. Pravidelne sa zúčastňujeme koordinačných stretnutí v rámci tejto skupiny súčasťou, ktorej sú zástupcovia inštitúcií: OR PZ, Prokuratúry, OS, lekári a zástupcovia Školského úradu v Humennom. Sme aktívny s odbornými vstupmi v rámci návrhov a možností riešenia individuálnych problémov klientov, ktorí sú ohrození neprimeranými výchovnými vstupmi priamo v rodine ako aj páchaným násilím na deťoch.

Prezentujeme sa na verejnosti aj formou médií a tlače. V uplynulom šk. roku sme boli aktívni v oblasti písomného príspevku v prílohe Hospodárskych novín kde sme poskytli informácie ku komplexu kariérového poradenstva vo vzťahu k žiakom ZŠ zo psychologického kontextu

a poskytli sme interview pre regionálne Rádio Východ/RTVS k okruhu pripravenosti a psychickej zrelosti dieťaťa pre vstup do ZŠ.

g, údaje o projektoch, do ktorých je CPPPaP zapojené:

Participovali sme na národnom projekte Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie, Bratislava pod názvom „Komplexný poradenský systém prevencie a ovplyvňovania sociálno-patologických javov v školskom prostredí“, súčasťou ktorého je aj v súčasnosti program Komposyt a COMDI, ktorý v diagnostickej a poradenskej praxi využívajú OZ pracoviska a VP. Každoročne inovujeme vlastné projekty, pričom tieto v rámci preventívnej činnosti realizujeme priamo v teréne škôl.

h, údaje o výsledkoch inšpekčnej činnosti vykonanej Štátnou školskou inšpekciou v CPPPaP:

Bez udania. (Informatívna inšpekcia sa konala v našom zariadení v roku 2006).

i, údaje o priestorových a materiálo – technických podmienkach CPPPaP:

Sídlime v priestoroch, ktorých vlastníkom je štát, priestory sú pre činnosti pracoviska aktuálne pomerne vyhovujúce, aj keď samotná budova je zastaralá a potrebuje inováciu. V posledných rokoch sa naša finančná situácia vďaka výkonom odborných zamestnancov stabilizovala a v oblasti materiálo - technického vybavenia sa nám podarilo pokročiť a hodnotíme ho celkovo ako uspokojivé. Máme komplexne dobudovanú internetovú a počítačovú sieť, máme vytvorené WEB sídlo pracoviska, dotvárame postupne vstupné priestory pracoviska a postupne vylepšujeme a inovujeme materiálne vybavenie pracovných priestorov jednotlivých zamestnancov, pričom v uplynulom roku sa nám podarilo inovovať jednu z pracovní u sociálneho pedagóga. Snažíme sa aj o svojpomocné estetické vybavenie vstupných priestorov pracoviska a pracovní jednotlivých zamestnancov. Aj napriek uvádzaným pozitívam v oblasti materiálo-technického vybavenie pracoviska, naďalej zotrvávame v niektorých oblastiach v úspornom režime, chýbajú nám finančné prostriedky na doplnenie finančne náročných digitalizovaných verzii testových (psychodiagnostických) batérii, validných testových batérií pre skvalitnenie psycho - diagnostiky a špeciálno - pedagogickej diagnostiky detí a žiakov minoritných skupín, ako aj prostriedky na doplnenie knižného fondu a špecifických pomôcok potrebných k psychoterapii detí u jednotlivých

odborných zamestnancov. Nedokážeme pokryť všetky náklady nadväzujúce na vzdelávanie a rozšírenie odbornej špecifickej kvalifikácie OZ ako sú napríklad dlhodobé psychoterapeutické výcviky, tieto si OZ hradia z vlastných finančných zdrojov.

j, údaje o finančnom a hmotnom zabezpečení činnosti CPPPaP, a to:

Fungujeme spôsobom financovania v závislosti od štátneho rozpočtu, pomerom počtu výkonov odborných zamestnancov a potenciálnej klientely, pričom rozpočet je pridelovaný na kalendárny rok. V roku 2014 sme mali k dispozícii finančnú čiastku 230 871 Eur, pre kalendárny rok 2015 - 223 998 EUR, pre kalendárny rok 2016 – 234 804 EUR, pre kalendárny rok 2017 máme k dispozícii 227 581 EUR, čo pracovisku za ostatné roky vrátane uplynulého školského roku zabezpečuje fungovanie pri plnení základných úloh, ktoré plynú z poslania CPPPaP ako štátneho školského zariadenia. Vzhľadom k počtu potenciálnej klientely a počtu požiadaviek na diagnostické vyšetrenia, požiadaviek na odbornú pomoc a požiadaviek na preventívne aktivity, finančné prostriedky nie sú postačujúce pre potrebné rozšírenie ľudských zdrojov natoľko, aby sme v súčasnosti dokázali pokryť všetky požiadavky a pokryť efektívne potrebu starostlivosti o duševné zdravie detí. Z uvedenej finančnej čiastky sme uhradili nevyhnutné prevádzkové náklady za uplynulý rok v sume 33 950 EUR v roku 2016 a pre rok 2017 máme doposiaľ k dispozícii na prevádzku zariadenia 29 768 EUR. K pokrytiu mzdových nákladov sme mali k dispozícii pre rok 2016 spolu 149 356 EUR a pre rok 2017 máme doposiaľ k dispozícii 146 582 EUR. Správa o hospodárení z roku 2016 je súčasťou príloh tejto správy o činnosti (viď. príloha), pričom Správa o hospodárení za rok 2017 bude v zmysle patričnej legislatívy vypracovaná a odovzdaná zriaďovateľovi pracoviska v priebehu roku 2018.

k, cieľ, ktorý si CPPPaP určilo v koncepčnom zámere rozvoja CPPPaP na príslušný rok a vyhodnotenie jeho plnenia – šk. rok 2016 - 2017:

V uplynulom šk. roku sme v koncepčnom zámere rozvoja CPPPaP Humenné stanovili nižšie uvádzané vízie a ciele, ktoré rozvádzame a zároveň hodnotíme, pričom našou snahou je naplňovať koncepčný zámer komplexne.

V oblasti vízie v spojitosti s oblasťou výkonu práce sme si stanovili cieľ: skvalitňovanie a rozširovanie odborných služieb na väčšiu časť populácie detí predškolského veku s cieľom

psychodiagnostiky a špeciálno-pedagogickej diagnostiky školskej pripravenosti 5.-6. ročných detí so zameraním nielen na deti sociálne prosperujúce ale aj na deti zo SZP, so zámerom predchádzať problémom v adaptačno-adjustačnej oblasti pri nástupe do školy, znižovať riziko neúspechu vo výchovno-vzdelávacom procese a zamedzovať prípadnej psychickej záťaži a neurotizácii v dôsledku nezvládnutia procesu zaškolenia. Splnenie úlohy zdôvodňujeme: v školskom roku 2016/2017 sme zrealizovali kompletne psychologické vyšetrenia formou depistáže prevedenej u detí predškolského veku, ktoré navštevujú MŠ v lokalite mesta Humenné - spolu v počte 157 detí. Previedli sme kompletne psychologické vyšetrenia u detí vyrastajúcich v marginalizovaných oblastiach mesta Humenné a okrese Humenné v počte spolu 45 nových klientov a u 31 žiakov v prípade už evidovaných klientov, u všetkých sme spracovali pre školy a rodičov odborné stanoviská vo forme správy z vyšetrenia, pričom v závere sme sa orientovali aj na odporúčania ako rozvíjať psychický potenciál týchto detí s cieľom podporiť harmonický osobný vývin týchto detí. V oblasti ľudské zdroje sme si kládli za cieľ: posilniť ľudské zdroje o odborníkov v oblasti špeciálnej pedagogiky, prijať do pracovného pomeru kvalifikovaného špeciálneho pedagóga – etopéda. Úloha pretrváva a je doposiaľ nespĺnená, z dôvodu nezáujmu týchto odborníkov pracovať v štátnom školskom zariadení ako sú CPPPaP ako aj z dôvodu limitovaných kvalifikačných predpokladov event. podmienok pokiaľ ide o prax týchto odborníkov. V oblasti výkonu práce sme si stanovili cieľ: Rozšírenie preventívnych aktivít v oblasti prevencie sociálno-patologických javov smerom k vidieckym školám. Cieľ sme naplnili len čiastočne, z dôvodu pretrvávajúcej personálnej poddimenzovanosti pracoviska, čím u odborných zamestnancov pretrváva naďalej neúmerná pracovná záťaž v súvislosti s výkonom psychologickéj a špeciálno-pedagogickej diagnostiky a rediagnostiky ako jednej z odborných činností, ktorá je v náplni práce týchto odborníkov ako prioritná. Ďalším cieľom z oblasti výkonu práce bolo naplnenie efektívnej preventívnej sociálno-pedagogickej starostlivosti v teréne stredných škôl a gymnázií formou realizácie preventívnych programov so zameraním na adaptačno-adjustačný proces vstupu študenta na SOŠ, na problematiku prevencie kriminality, obchodovania s ľuďmi, šikany a kiberšikany. Úlohu sme splnili: Odborný zamestnanec pracoviska-sociálny pedagóg plnil tieto úlohy v teréne SOŠ pravidelne, minimálne 3 dni v pracovnom týždni, kde v teréne škôl realizoval preventívne aktivity formou skupinových výcvikov, pričom súčasťou prevencie boli aj prednášky a zážitkové bloky. Pokiaľ ide o počet programov v súvislosti s uvádzaným cieľom ide o komplex 7 krátkodobých programov realizovaných pravidelne na 2 gymnáziách

a 6 stredných školách v meste Humenné. Vzhľadom k pribúdajúcim problémom z hľadiska intenzity a frekvencie výskytu kyberšikany sme rozšírili ponuku preventívnych programov o problematiku kyberšikany, pričom sme tieto programy realizovali na druhom stupni v 4 ZŠ mesta Humenné. V oblasti materiálno-technického zabezpečenia sme si v koncepčnom zámere kládli za cieľ modernizáciu pracovne sociálneho pedagóga a skvalitnenie výkonu odborných činnosti OZ s cieľom zabezpečiť moderné a štandardizované testové batérie. Úlohy sme splnili. Pracovňu sme inovovali a vybavili modernejším, pracovne efektívnejším kancelárskym nábytkom spolu s inováciou PC techniky a internetovej siete. Pre psychologov sme zakúpili testovú batériu pre detí predškolského veku s možnosťou jej využitia aj u populácie z marginalizovaných skupín, čo prispeje procesne k skvalitneniu psychodiagnostického procesu. Špeciálnemu pedagógovi sme zabezpečili inovatívne programy so zameraním na reedukačné procesy pri poruchách učenia a pozornosti s možnosťou ich využitia priamo v reedukačnej činnosti špeciálneho pedagóga predovšetkým vo vzťahu k žiakom so ŠVVP, zároveň aj v rámci poradenstva rodičom. V oblasti špecifických cieľov bolo našim zámerom participovať na „vylepšovaní imidžu“ pracoviska propagáciu na verejnosti a v médiách, ako aj ponukou aktivít pracoviska vzhľadom k špecifikám regiónu. Úloha bola splnená: v médiách sme tak ako po iné roky aj v uplynulom školskom roku propagovali činnosť pracoviska vo vzťahu k verejnosti v oblasti sprístupnenia a ozrejmienia psychologického poradenstva so zameraním na problematiku školskej zrelosti v regionálnom rozhlase RTVS, zároveň sme prijali ponuku redakcie HN pre uverejnenie príspevku so zameraním na psychologické poradenstvo a kariérové poradenstvo z pohľadu nášho pracoviska vo vzťahu k základným školám. V oblasti orientácie na partnerov a ich očakávania sme si kládli za cieľ prepojiť medzirezortnú spoluprácu v rámci odbornej pomoci deťom, na ktorých je páchané násilie. Úlohu percipujeme ako splnenú, nakoľko participujeme a zúčastňujeme sa na pravidelných medzirezortných pracovných stretnutiach, organizátorom ktorých je ÚPSVaR v Humennom, zameraných na koordináciu násilia páchaného na deťoch, pričom v uplynulom školskom roku sme participovali aktívnou účasťou na 3 pracovných stretnutiach a na jednom pracovnom stretnutí priamo ako odborník psychológ participujúci v rámci pomoci a odborného náhľadu v akútnom prípade zneužívania maloletého dieťaťa. Zároveň sme o medzirezortnej spolupráci informovali výchovných poradcov na nami organizovanom pracovnom stretnutí pre výchovných poradcov so zabezpečením účasti prezentácie týchto problémov odborníkmi z tejto oblasti, pričom našim zámerom bolo

pretransformovať do praxe škôl jednu z možností ako byť nápomocným deťom, u ktorých je podozrenie z ohrozenia ich duševné zdravie v súvislosti s násilím páchaným na deťoch v ich rodinách alebo aj inde.

I, oblasti, v ktorých CPPPaP dosahuje dobré výsledky a oblasti, v ktorých sú nedostatky a treba úroveň činnosti zlepšiť, vrátane návrhov opatrení:

Vo všeobecnosti zaznamenávame pozitívne výsledky v oblasti psychologickú a špeciálno-pedagogickú diagnostiku, reedukácie, poradenstva, psychoterapie, socioterapie, metodického vedenia výchovných poradcov i v oblasti preventívnych aktivít. Zo strany riaditeľstiev škôl sme obdržali opakovanú niekoľko písomných a verbálnych ocení týkajúcich sa spokojnosti s kvalitou výkonu a odbornosťou a odvedenou prácou odborných zamestnancov nášho pracoviska. V posledných troch rokoch zaznamenávame (aj napriek poklesu potenciálnej klientely) nárast novej klientely pracoviska. Nárast požiadaviek o naše služby sme zaznamenali zo strany materských a základných škôl, pričom v porovnaní z minulým šk. rokom išlo o 150 požiadaviek viac. Žiadateľom o služby boli aj rodičia a samotný klient, pričom počet týchto sa drží za posledné tri roky na takmer rovnakej úrovni. Najfrekvencovanejšími boli požiadavky k potrebe psychodiagnostiky osobnosti, intelektového potenciálu a psychologického poradenstva v oblasti kariérového vývinu a školskej zrelosti a špeciálno-pedagogickú diagnostiku v rámci problémov v učení. Vysoké percento našej klientely má už dlhodobo záujem o poskytnutie terapeutickú a reedukačnú starostlivosť. Z celkového počtu klientov, ktorým bola na našom pracovisku poskytnutá odborná pomoc (nielen jednorázová ale aj opakovaná a dlhodobá), si zachovávame štandard posledných päť rokov, pričom v šk. roku 2016/2017 sme zaznamenali počet týchto klientov 2884, čo nasvedčuje tomu, že o naše služby majú klienti záujem a zároveň to percipujeme ako opodstatnenosť existencie centra /centier v sieti štátnych školských zariadení. Zaznamenávame nárast záujmu škôl o nami ponúkané preventívne aktivity, čo nasvedčuje spokojnosti škôl s odborným prístupom zamestnancov a zároveň je tento reflektovaním vysokej úrovne kvalifikovanosti odborných zamestnancov pracoviska. V praktickú realizáciu preventívnych programov v teréne škôl si udržiavame dlhoročný štandard, pričom realizujeme nielen tieto ale aj prednášky, zážitkové bloky a besedy. Inovujeme ponúkané aktivity a preventívne programy tak, aby sme naplnili poslanie pracoviska a špecifiká požiadaviek škôl a nášho regiónu. Súčasťou preventívnej činnosti pracoviska sú témy

sociálnej patológie, násilia, šikanovania, obchodovania s ľuďmi, protidrogovej prevencie, stimulačné aktivity slúžiace k optimalizácii rozvoja osobnosti jedinca a ďalšie. Každoročne ponúkame aktivity, ktoré sú pre školy a žiakov aktuálne. Pribúdajú nám požiadavky o naše služby aj e-mailovou poštou a žiadosti o diagnostické vyšetrenia aj z iných okresov s pozitívnou spätnou väzbou na poskytované služby pracoviska.

Máme cielene a systematicky prepracovaný spôsob práce zadávania aktivít, event. výkonov, do softvérového programu EvuPP, na ktorom je závisle poskytnutie finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu pre kompletnú činnosť pracoviska.

Patríme k školským zariadeniam, ktoré venujú pozornosť potenciálu osobnosti detí/žiakov v zmysle podpory ich nadania a talentu (bližšie vid'.bod f, predmetnej správy), v rámci individuálnej špeciálno-pedagogickej intervencie sa venujeme dlhodobo deťom a žiakom so špecifickými poruchami učenia, realizujeme sociálne poradenstvo a terapiu študentom s poruchami správania, zaznamenávame úspechy v realizácii a tvorbe preventívnych projektov priamo v MŠ, ZŠ a SOŠ. Sme kreatívni v oblasti inovácie a tvorby metodicko-informačných a propagačných materiálov, prezentácii pracoviska a tvorbe pracovných materiálov pre individuálnu a skupinovú psychologickú, sociálnu a špeciálno-pedagogickú prácu, poradenstvo a reedukáciu. Máme kvalifikovaný tím odborníkov nielen v oblasti poradenstva ale aj psychoterapie, supervízie. V oblasti reedukácie využívame špeciálnym pedagógom nové programy so zameraním na nápravu porúch učenia, pozornosti, problémov súvisiacich s ADHD pod názvom KUPOZ, KUPREV, KOGNI PLUS, Cvičné programy k prekonaniu deficitov čiastkových funkcií, biofeedback a neurofeedback. V oblasti odborných činností disponujeme tímom plne kvalifikovaných odborníkov s rozšírením ich vzdelávania v oblasti arteterapie, relaxačných metód, autogenného tréningu, systemickej terapie, biofeedbacku, máme špecialistov v oblasti drogovej prevencie, kariérového poradenstva a supervízie, čo nám umožňuje systematicky skvalitňovať a zefektívňovať služby jednotlivcom ale aj skupinám. Systematickou a plánovanou odbornou činnosťou sme si postupne vybudovali dlhoročnú spoluprácu nielen so školami ale aj inými sektormi, ako sú rezort sociálny, zdravotnícky a tretí sektor. Poskytujeme metodicko-odbornú pomoc školským psychologom v ZŠ, možnosť absolvovania odbornej praxe budúcim psychologom. Mnohým učiteľom, študentom a výchovným poradcom konzultujeme nad rámec činnosti

záverečné práce rôznych foriem ich vzdelávania. V ostatných dvoch rokoch sme rozšírili našu ponuku aktivít v podobe supervíznej činnosti ako jednej z možností pomoci osobnostného rastu klienta a podpory duševného zdravia klienta.

Naše nedostatky vyplývali (tak ako v predošlých rokoch) aj v uplynulom roku z problémov nadväzujúcich na výrazné personálne poddimenzovanie pracoviska, ale aj zo systému usporiadania služieb školských zariadení, ktorý sa v praxi javí ako nedobudovaný. Jedným z nedostatkov špecifik našej odbornej činnosti sú pretrvávajúce časové rezervy v dodržiavaní stanovených mesačných termínov realizácie a spracovania individuálnych odborných vyšetrení ako aj následných procesov vyplývajúcich z týchto činností. Tieto časové sklzy riešime operatívne na našich pracovných poradách. Ako hlavný dôvod časových rezerv možno uviesť predovšetkým zaťaženosť odborných zamestnancov (predovšetkým psychologov a špeciálneho pedagóga) „správou“ veľkých počtov materských, základných a stredných škôl, ako aj nevyhnutným širokým záberom odborných činností odborných zamestnancov (diagnostika, prevencia, preventívna práca so skupinami detí a učiteľmi, prednášková, propagačná činnosť atď.). V súčasnosti nedokážeme splniť všetky požiadavky škôl v rámci ich záujmu o nami ponúkané preventívne aktivity ako aj efektívne a dlhodobo pokryť potrebu odbornej starostlivosti o klienta. Doposiaľ nedisponujeme dostatočným množstvom finančných prostriedkov, ktoré by slúžili na ďalšie posilnenie ľudských zdrojov, pričom požiadavky na kvalitu a výkon zamestnancov i rozsah ich služieb nepretržite narastajú. Odstránenie týchto rezerv vidíme predovšetkým v personálnom posilnení tímu odborných zamestnancov pracoviska - prioritne psychologov a špeciálnych pedagógov - aj z dôvodu rozšírenej činnosti pracoviska smerom k stredným školám ako aj nárastu osobnostných ťažkostí, porúch správania a učenia u detí vo vývinovom období mladšieho školského veku a adolescencie.

V Humennom, dňa 25.10. 2017

Vypracovala: PhDr. Agáta Sakalová
riaditeľka CPPP a P Humenné

